

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Széchenyi-utca SIMON-ház Kunz József ur
keresked' vel szemben.

HIRDETME NYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények sde intézendők.

Bármentelen levelek csak ismert kezektől
fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postaküldve:	
Egész évre	10 frt — kr.
Félévre	5 frt — kr.
Negyedévre	2 frt 50 kr.
Egy hóra	1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Öt-hasábsopettisor egyszeri beiktatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábsopettisorért 20 kr.

XIII. évfolyam 1886.

Debreczen. Szerda szeptember 29

191. szám.

A kelet és a diplomatai helyzet.

Míg monarchiánk külpolitikája a Németországgal megkötött szövetség óta tényleg változatlan maradt s a keleti kérdésben a berlini szerződés alapján mozog, az alatt több európai kabinet külpolitikája nagy változásokon ment át, úgy, hogy mindazok, kik e változásokat nem kísérték figyelemmel s csak egyes nap, nap után felmerülő tudomásukra jutó eseményekből ítélnek a történetek felett, talán épen abban látnak következtetlenséget, a mi logikai kényszerítéség. Külügyi hivatalunk külpolitikáját sokan kár hoztatták utóbbi időben a sajtóban, be számoló beszédekben és az országgyűlésen; és kárhozták oly dolgokért, a melyeket, ha a helyzetet és a tényezőket kellőképp ismernék, talán érdemül vehetnének. Egy ízben már utaltunk e helyütt arra, hogy monarchiánk a béke fenntartására irányozta külügyi actiójában főképp figyelmét. Igen közel állott a veszély, hogy a béke meg fog zavartatni. Franciaország és Oroszország lettek volna a békezavargók és a háboruban monarchiánk hozta volna a legnagyobb vér- és pénzáldozatot, a nélkül, hogy annak valminő hasznát látta volna. A nyertes Anglia leendett, melynek indiai birtokaiért a Balkán és Kárpátok lábánál vértettek volna a magyar honvédek

Külügyi hivatalunk elhárította ezt a veszélyt az által, hogy nem engedte Oroszországot, „a vad elefántot, kilépni a sorból. A három császári hatalom egy vonalban maradt és az európai béke szerkerét buzza.

Franciaország harcias szellemű minisztere Boulanger maga mellé szerette volna venni Oroszországot a revanchera. Ezt a politikát nyíltan hirdették Pétervár utcáin és a párisi boulevardon. Bismarck hg érdeme, hogy Oroszországot kissé szorosabban maga mellé fűzte,

s az nem hajt a csábításokra, hogy Franciaország mellé álljon. Es a kelet így csendes marad. Az aknák nem fognak felrobbanni, azokat szépen be is lehet temetni.

Igen bizony: sajtóságság viszonyok fejlődtek a Keleten. Törökország Angli hagyományos szövetségese átpártolt Oroszországhoz. Es tette ezt azzal a biggadt számításal, hogy Oroszországnak most leginkább érdekében áll az európai török birodalmat fenntartani. Az európai hatalmak: Anglia, Franciaország, Olaszország és Németország s talán monarchiánk is; azt az elvet vallják, hogy a Balkán a balkán-népeké. A török nem balkán-nép, ázsiaiának vallja magát inkább mint európainak, az ő uralmát Európának csak anachronismusnak nézik. Ez egy oly tény, a melyet addig-addig sugdosott az orosz nagykövet a szultán fülébe, míg ez utóvégre maga is elismerte: hogy a biz' igaz lehet.

Es sugdosott nem csak ő, de a német követ is, sok most is angol önzésről, szánító felhasználásról, míg Törökország utóljára egészen a muszka karjába vetette magát. A nagy világban ennek csak az a nyoma volt, hogy a császár ritka nagyértékű fehér rókaprém bundával ajándékozta meg a szultánt és hogy az orosz nagykövetet a szultán a legmagasabb kitüntetésben részesíté. De a diplomácia-cziának ettől fogva egy nagy ténynyel kell számolni, azzal a ténynyel, hogy, mint a Berlinben megjelenő „National Ztg.“ mondja: „Törökország most már teljesen és maradandón Oroszországot vonató kötelére került.“

Oroszországnak érdekében áll Törökországot életben tartani a míg lehet; a török békéslelkű ember addig míg nem bántják, de ha Oroszország erőszakosan véget vetne a török uralomnak, akkor az északi birodalom nagy ellensége és veszélytárs, Anglia, az első alkalommal felháiztaná mindazokat, a kiket Oroszország erőszakkal meghódított. Az orosz

szövetségben levő Törökország kevésbé veszélyes Oroszországra nézve, mint lenne az erőszakkal elfoglalt Törökország. Ez az orosz-török szövetség magyarozata. — Ez a mint mondtuk, ez egy oly tény, a melylyel nem csak a diplomatiának, hanem az európai népeknek is számolniuk kell.

Sándor bolgár fejedelmet is voltaképp ez az orosz-török szövetség bukatta meg, a nagyhatalmak semtegezen viselték magukat, ámbár utólagosan őket okolta a világ, hogy Sándort nem tartották meg trónján. S a magyar országgyűlés pláne Kálnokyt is kész lett volna megbuktatni, miért Sándort maradásra nem tudta bírni.

Igaz, hogy ha tisztán oroszellenes szempontból nézzük a dolgokat, akkor Sándor fejedelem trónon maradása igen kívánatosnak tűnik fel, mert ő az a fejedelem, a kiből van szervező képesség és ezt egészen arra a célra irányozta, mely Bulgáriából egy olyan országot csináljon, mely Törökország örökébe lépessen, s Oroszország ellen is kész legyen sikra szállni. Sándor fejedelem Bolgárországa angol szövetségre támaszkodott volna, s az angol érdekeknek is állott volna szolgálatában. Egy ily Bolgárország azonban nagyon veszélyeztetette volna az európai békét. Egy ízben már lángra lobbantotta a Balkán-félszigetet, a hatalmak azonban lokalizálni tudák a tüzet. De előre látható volt, hogy Sándor fejedelem Macedóniában is kiörmengedte volna: mihamar a forradalmat; és akkor sokkal hamarabb bekövetkezik Törökország felbomlása, mint a hata ma óhajtanák és sokkal nagyobb conflarató támad, mintsem hogy azt oly könnyen lokalizálni, vagy elfojtani lehessen mint a szerb-bolgár háborút. — Sándor fejedelemmel nem a bolgárok nemzeti önállósága és függetlensége, hanem az angol befolyás a Balkán-félszigeten bukott meg. Oroszország csak egy kétes értékű diplomáciai győzelmet aratott, mely a berlini szerződés érvényét, de

nem Oroszország hatalmát erősíti, mindezek felett pedig a béke fenntartását könnyíti meg a három szerződéses hatalomnak.

Felhívás

szab. kir. Debreczen város közönségéhez.

A debreczeni tornaegyletnek szép multja van. Igazán jól esik a tornászattal foglalkozó s a tornaszatért meg most is lelkesülni tudó férfiaknak, ha felítve az egylet régebbi jegyzőkönyveit, gyönyörködve olvashatja a mult évek eseményeit, s találkozik azok neveivel, kik akkor a tornaegyletben részt mint választmányi, részint mint működő tagok odaadó ag buzgólkodtak.

A legutóbbi években ebben kevés része volt a városi önálló ifjuságnak. Azt kelljené hinnünk, hogy ama buzgalom csak szömláng vala? Mert hogy kezdetben a szó igazi értelmében nemest tűt hevítette az ifjuság kablét, mutatja az, hogy a tornászati rövid idő alatt nagy lendületet vett s hogy a pártolásból eredőleg az egyleti töke tekintélyessé vált.

De hát mit ér az a szép töke, az az alap magában, ha nem építünk rá tovább? Mit érne maga az épület is, ha hasznát nem vesszük? De hát hol vannak azok a buzgó tornászok, kik oly lelkesülve oly nemes gondolkozással tettek és pedig sokat e szép irányu, e minden időben hasznos egyletért?

Részint elhaltak, részint . . . Itt a válasszal adóok maradtak s nem bolygatva a multat, a jövőbe nézünk. Abban bizunk abban remélünk; mert hiszünk Debreczen önálló ifjuságának tetterejében. E meggyőződésben azon kéressel fordulunk hozzátok: emlékezzetek meg a régiokről, emlékezzetek meg a tornaegylet céljairól, feladatáról. Hisz tudjuk mit akar ez, mire törekszik! . . . Debreczen városifjusága! Ne engedjék keblükből ki-aludni a hajdan magas lánggal égő tüzet! Jertek segítségünkre: támogassuk a Torna-Egyletet! Kérünk benneteket: akarjátok megérteni e hasznos egyet, üdvös törekvését s mi magyar ifjuság, önálló polgárok, mozdítsuk elő annak célját, fordítsuk hazánkra annak kétségtag-n előnyeit. Régi ugyan e közmondás: „Mens sana in corpore sano“ (ép testben ép lélek) de még nap süt az égen, érvényessége nem fog elenyészni.

Már az egylet megalakítása, nekünk már nem kell a kezdet nehézségével küzdenünk, a fa el van ültetve, ápolva is van.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

A legszebb honorárium.

— Beszélyke. —

Nem hiába nevezték „a szép doktoré nak“, mert Belényessy Márk x . . . i orvos neje csakugyan szép asszony volt. A természet minden tekintetben igen pazarul gondoskodott róla.

Legszebb disze volt azon tulajdonsága, hogy hiúság nem férközött hozzá és szépségének csak azért örvendett, mert férjét ez által is boldogítani vélte. A derék orvos azonban sokkal inkább élt bivatásának, hogy sem ráért volna neje szépségének gyakori elemzésébe mélyedni és ez a gyöngéd nőnek nagyon fájt.

Mint jól nevelt és nemesszívű nőnek, egyedül vágya volt férje szívének minden zugát betölteni és ha ez nem sikerült, vagy legalább azt hitte, önmagába kereste az okokat és mindent elkövetett, hogy férje gyakori egykedvűségét megtörje.

Tulságba menő előzékenység, gyöngéd figyelem a férj legesekélyebb óhajta iránt, példás gondosság a háztartásban, kiváló rend az asztalnál és konyhában, zajtalan bánásmódja a cselédséggel és még az orvosi műszerekre is fordított ritka figyelem képeztek a segédeszközöket, melyekkel a doktorra hatni igyekezett.

Pedig az igyekezet egészen felesleges volt, mert a nagyképzettségű doktor, egykedvűségének vagy látszólagos közönyének oka nem a szeretet hiányában, hanem részint egyéniségének hidegvérűségében, részint pedig bukros teendőiben és azon körülményben keresendő, hogy egyik volt azon orvosoknak, kik legnagyobb gyönyörüket a hiven teljesi-

tett kötelességben és működésük inkább erkölcsi, mint anyagi sikerében találják.

— Mily szerencsétlen vagyok! sőhajtott gyakran az epedő nő, midőn férje déli tizenkét óraker kimerülten hazavetődött és a helyett, hogy gyöngéden megölelte, megcsókolta volna, egyszerűen kezdett fogott vele és kérézősködött a távollétében jelentkezett beteg után.

Sokszor a várakozásában csalódott nő, mérgesen kifakadt s ilyenkor kitört belőle a szemrehányások özöne.

— De hogyan is tudtam én egy orvoshoz nőül menni, hisz ezeknek a női szív nem egyeb, mint egy darab hús, melyet a legnagyobb gyönyörrel szétmarcangolnak, hogy újabb tanulmányokat tegyenek rajta.

— Igazad van kedves feleségem, mi nagyon közönyösek vagyunk és a gyöngédegetű nő nagyon hamar megunhatja mellettünk helyzetét, főképen ha többet fantáziroz, mint gondolkozik és a természetesség tünevényeit nem kedveli annyira, mint az álomképeket, melyek rendszeren eltűnedeznek légkörünkől, mivel a carbolsavtól és a jodforrtól rendszeren náthát kapnak.

— De jókedvű a doktor ur! pikánskodott Aurélia az orvos szép neje. Talán a szembajos patiente már jobban lát és észreveszi mennyire kipirosodott a komoly és tudós orvos ha szép nagy szeméiba néz, vagy ha gazdag fekete fürteinek sötétségét vizsgálja. Pedig sokkal jobban osekednék, ha megnézné a kis leányunkat, megint láza van.

— Ha a gyermekek mindanyiszor lázasok volnának, a hányzor tulgyöngéd anyjuk ilyesmit észlel, a gyerek-haladóság még nagyobb mérvet öltene, pedig így is elég nagy.

— Eu meg azt mondom, hogy ha az orvosok csak felényi gondot fordítanak a kicsinyekre, mint a menyait a képzelt bete-

gekre. a hysterikusokra s a spleenben szenvedőkre fordítanak, aligha határt nem vetnének az ártatlan gyermekeket öldöklő halálmadárnak.

— Köszönjük a bókot kedves feleség! Azonban légy nyugodt — megnétem a kis Boriskát és egy kis hurutos bántalomnál egyebet nem találtam. Keveset kell ennie s vagy két napig nem fog kimenni. Biztosítalak hogy semmi baja s m lesz. Most azonban ebédelni szeretnék, mert két óraker operatióm lesz — és a Misi doktor is eljön, hogy segítsen.

— Parancsára doktor, pikánskodott Aurélia és fájdalmasan érezte, hogy a pikánskodás csak még jobban sebi saját hangulatát.

Az orvos áldott jó étvágyát neje hangulata nem csökkentette, de azért nem menekülhetett azon gondolatól, hogy a szép és kedves fiatal nő kedélye nem mondható egészségesnek.

A derék orvos feltette magában, hogy nejt titkos megfigyelés alá helyezi és a mint a bajt megállapítja gyógykezeléséről is gondoskodik.

— Tudod: kedves Auréliám, hogy Misi barátunk ma délután itt lesz?

— Mi közöm hozzá. Egy unalmas doktorral több vagy kevesebb . . . akár sohase lássam.

— Vigyázz kis feleség! A Misi nemcsak orvos, hanem szalou ember is, a ki nemesak gyógyítani, de betegé tenni is tud.

— Ugy látszik erre más is képes! . . . Az orvos még egy darabig boszantotta feleségét és aztán szobájába vonult, hogy a rendelő órát megkezdje.

A duzzogó menyecske minden betegét figyelemmel kísért, e ki ablaka alatt elvonnul hogy a rendelő órát el ne mulassza.

Midőn a szembajos szép nő magas alak-

ját megpillantá, önkénytelenül megrázkódott és miutha egy inceselkedő daemon kaszárkodott volna vele, hirtelen egy gonosz tervnek eszméje fogamzott meg agyában.

— Éltékennyé teszem, ha mindjárt jó hírnevetem kozkáztatnám is.

A féltékeny nők rendszeren rettnethetlenek és csak akkor pillantják meg az örvényt mikor már félig meddig benne vannak.

Szerencse rájuk nézve, ha van valami a mibe belekapaszkodjanak, nehogy elveszítse az egyensúlyt és a hullámok ős zecapjanak felettük.

Misi kollega a jelzett időben csakugyan megérkezett és a mint a házigazda legmegehittebb barátját kitűnő szönességgel fogadták.

Különösen meglepte Aurélia szokatlan magaviselete. Nyája szága gyakran a kaczerkodás határáig ment és bizalmaskodása egészen zavarba hozta.

Alig várta, hogy barátjának elmondja meglepetését.

Nem sokáig kellett várakoznia.

Belényessy eleintén jóízűen nevetett midőn barátját beavatta rejtélyébe és csak akkor komolyodott el, midőn ez figyelmeztette, hogy ily esetekben nem jó tréfálni, mert a tréfából gyakran szomorú valóág lesz.

— Igazad van, kedves barátom; Szegény nőm komolyan beteg, féltékenységben szenved és ez nagy baj. A diagnosist ugyan már én régmegassináltam, csak a gyógykezelésre nézve nem vagyok még tisztában. Ugy hiszem, hogy a hasznosnemi módszer itt leggyorosabban vezetne ozéhoz.

— Hogyan kérted azt? kérdé Konrád Mihály, a ki a hasznosnemi gyögmódott, is szokta némelykor alkalmazni és így némi célzást látott az észrevételben.

— Így egyszerűen: Nőm abban a mániában szenved, hogy én hütelen vagyok hozzá

ás.
1884.
évben feltaláltat;
k fővizének hasz-
re, megakadályozza
k fehérséget és szí-
t erősíti s teljesen
latot teszünke lap-
a legjobb gyógy-
juk.
e Huguerie,
ORDEAUX.
és 4 frt Poudre
1 frt 25 kr.
M. Benő, Szepessy
nek E. gyógszer-
an.
re, modern
ére.
Y Á R.
viteki megrendelések pontosan teljesítetnek.

nekünk csak gyümölcsöket kell szednünk s élveznünk.

A vagy nem minden torna egyesületnek szép vages feladata? Kétségkívül az, hogy azt bővebben fejtegetünk csak a szűkebb és elfoglaltság előtt kellene: mert hiszen ama már jelzett közmondás örök érvényességét senki kétségbe nem vonhatja. Igen! Egy a tornászati által megismert, megdöbbentett férfi bár mikor szemben állhat az idő viszontagságaival, a körülmények mostohaságaival, könnyebben megbirkózik betegségekkel és az élet számtalan bajával. — Szellemi erje növekedik és pedig arányban a test rugékonyságával. De végre tekintetbe vehetjük, hogy mindannyian 42 éves korunkig katonák vagyunk s ha szeretett hazánk szent ügyéért fejtve kell fogunk, oda megdöbbentett erő kívánatik.

Minden a mellett szól, hogy a rendszeres tornászati, testgyakorlatot elhanyagolunk nem szabad, mert hiszen azt pótolunk mással alig lehet. — Nem szabad elhanyagolnunk nekünk debreczenieknek akkor, mikor már egy egyesület áll rendelkezésünkre, teljes felszereléssel. S ezt csakugyan kezdi belátni a debreczeni ifjuság, a mennyiben legújában egy üdvös mozgalmat indult meg, mely feladatul tűzte, hogy a torna egyesületnek minél több alapító, pártolótagot szerezve, keresztülvihető legyen, hogy az ünnepelt debreczeni ifjuság a leendő tagok által későbbben együttesen meghatározandó időben a maguk körében végezhesse gyakorlatait.

Az egyesületnek a megerősített alapszabályok szerint tagja lehet minden művelt és kifogástalan jellemű férfi, és pedig alapító tag egyszerűsége 25 frt, pártoló tag évi 3 frt befizetésével.

Ezekhez intézzük tehát felhívó szavunkat, azon reményben, hogy annak eredménye lesz. S az önnálló ifjuság tömeges belépésével lehetővé teszi városunk jó hírét ez irányban is növelni, a testgyakorlás hasznosságát elismertetni.

Hozzátok szólunk, városi, megyei tisztikar, állami tisztviselők, orvosok, ügyvédek, kereskedők, köz- és magánhivatalok tagjai, kiknek legtöbbje iróasztal mellett korlátozott mozgás közt több órát naponta. Csatlakozzatok! Lépjétek be a torna egyesületbe, hol a tornászati, a vívásnak, ökölvívásnak, általában a testgyakorlásnak, hozzatok ki a körben szenteltettek hetenként egy pár órát. Ez a foglalkozás testre, lélekre üdítő hat egyaránt. A tornaegyesület jelenlegi előjárói értesítve vannak céljainkról s támogatásukat addig is bírujk.

Hogy a bekövetkező évi alakulás ne hátráltassék, rövid időt kellett az aláírásra kitézni. Október 14-ike az. Ez alatt csatlakozhatik minden érdeklődő.

Aláírási izek vannak: Nagy Ferenc ügyvéd, Géressy Kálmán tanár, Torday Gábor ügyvéd, Zöld Mihály városi jegyző, Jeney Miklós rendőrfogalmazó, Könyves Tóth Sándor hivatalnok, Szűcs Kálmán takarékpénztári könyvelő, Simonffy István ügyvéd, Riekl Géza kereskedő, Gyürky Sándor kereskedő, egyleti tagoknál.

a baj forrása tehát a hütelenségtől való félelem. Ily esetben a hasonzen a gyógy-módot egy ezzel azonos lelkiállapotból meríti és én megvallom, hogy noha nem vagyok ez iskola a, nagyon célzatosan tartanám a gyógy-módot.

— Helyes! nagyon helyes, és hogy ez uton is propagandát csináljak Hanemann tanárnak, szívesen állok rendelkezésedre, feltéve, hogy egészen szabadon engedsz és nem leszel féltékeny.

— Hová gondolsz! hisz akkor nem nomet, hanem engem kellene gyógyítani. Aesculap hivei gyorsan megegyeztek és Konrad Mihály, vagyis Misi doktor, a mint bizalmasan nevezni szokták, azonban hozzá is fogott a gyógykezeléshez.

Első feladata volt egy erős paroxizmust előidézni a mire a rendelő óra alatt elég alkalom kiakozott.

Ebéd után az ablakhoz ült a szép asszony, és úgy nézett a beszédet azon számos alkalomra, mely az orvosnak ugyszólván önkénytelenül kínálkozott, a mennyiben igencok fiatal és szép nő csak azért színel betegséget, hogy azzal az orvossal jöjjön érintkezésbe, a kihez másképp nem jut hatna.

— Ugy van! mondá Belényessyné. Fájdalom, mindennap meggyőződom, hogy a komoly orvos urak és tekintetbe valósgos diszpáziányai nemöknek. Nemde ön is ugy van azzal és tapasztalásból bizonyíthatja, mennyire igazam van.

— Nem egészen, mert nálam az orvosi gyakorlat csak mellékes foglalkozás — én inkább a gazdálkodásnak élek és vidéken nincs is annyi alkalom, mint a nagy városokban.

— Nézzén csak ki, szakítá félbe barátját, e nő rabolta el az én nyugalmaimat és Mark szerelmét...

Fel tehát debreczeni fiatalság! Támogassuk a tornaegyletet!

Debreczen 1886. szeptember 28.
Torday Gábor Simonffy István
Zöld Mihály Szűcs Kálmán
Ifj. Kovács János Körner Adolf
Jeney Miklós Szabó Sándor
K. Tóth Sándor Harmath Gergely
Riekl Géza Ifj. Gyürky Sándor
Király Gyula Gyürffy Aladár
Ember István Trakk Géza.

Külföld.

Szofíában Kaulbars tábornok hivatalosan megkezdte az akcióit vagy jobban mondva a bolgár kormány épp oly kicsinyes, mint jogosulatlan bosszantását. Jegyzéket adott át, melyben „tanácsolja“, más szóval parancsolja a nagy szobranye elhazósztatását, az ostromállapot megszüntetését s az összekülvös szabdon bocsátását. Egkivánását azzal indokolja, az ország csak így fog visszajutni a rend és nyugalom birtokába. Ez azonban pusztá ürügy az orosz beavatkozásra.

Bulgáriában teljes nyugalom uralkodik s egy-dül az orosz párt az, mely zavarni szeretné. Hogy ezt könnyebben, tehese azért követeli most Kaulbars az ostrom állapot rögtön megszüntetését. Hogy Kaulbars kívánságának egyedül célja a bolgár kormány bosszantása, az legjobban kitünik abból, hogy az ostromállapot okt. 3-án ugyan is megszűnik. A bolgár kormány még nem felelt az orosz követelésre. Ma tárgyalja a dolgot s valószínűleg válasza formailag igen szelvényes és előzékeny, lényegileg azonban visszautasító lesz.

A francia törvényhozás okt. 14-ére hivatatott össze Freycinet miniszterelnöktől azonban már ma fontos politikai nyilatkozatokot várnak.

Spanyolországban újabb karlista és köztársasági mozgalmakat jelentenek. Az utolsó puos elfojtásával tehát, mint előre volt látható, a félhivatalos biztások dacára sem tért vissza a rend és a nyugalom.

A jégbiztosítás reformja.

(M. N.) Kevés oly gazdasági intézmény van, mely nálunk — ha ugyan vett értesítések nem csúsznak — az érdemelt körökben oly nagy mozgalmat idézett elő s any igaztosságot okozott, mint az első magyar általános biztosító társaság által kezdeményezett „Magyar gazdák jégbiztosítási szövetsége.“ A tervező intézet nagy apparatussal hozzá is látott eszméje valóstásához. Már nagyben folyt az igazgatás az intézet mellett, midőn a hírlapok kezdtek a mellétt lándását törni. Ekkor aztán nem maradt el a heves támadás sem. A hírlapvita főleg azon kérdés körül forgott, hogy az első magyar általános biztosító terve mennyiben hasznos és előnyös a gazdák érdekeire. A tervnek nem egy gyöngye oldala volt a támadók főképpara mutattak, hogy homályos és ilyentépként a magyarokatoknak tág tért nyit. Kétségbe vonták tehát, sőt egyenesen fogadták az előnyököt, melyeket a tervezők és a pártolók igények és kiállításba helyeznek, mondván, hogy azok nem egyebek ködképnél, míg ellenben igenis nagyok azok a terhek, melyeket a belépők magukra vállalnak. A tervezet azonban világosságra sokat nyert az által, hogy egy újabb közlés szerint az alapföltételben határozottan meg lesz mondva, miképp 1-ször a bizto-

Misi doktor nem mulasztotta el bámulatát kifejezni az ablak alatt elhaladó nő szépsége felett és különösen kiemelte szép természetét és festői idomait, mi egész tűzvést idézett elő a féltékeny nő keblében.

Az ügyes doktor azonban hamar tudott más fordulatot adni a dolognak és nem sok fáradságba került neki a féltékeny nő meggyőzni, hogy itt csak egy mód van a hütelen férjét megtéríteni, vagy megbüntetni.

— S e mód?
— Féltékenységet kell tenni, és ha ez nem sikerül... el kell válni, mert azt csak nem lehet kívánni, hogy egy szép, fiatal és szellemes nő, a ki rajongó szerelemmel csüng, a hütelenség áldozata legyen.

— Igaza van, kedves barátom! El fogok válni Márktól. Még ma beszéllek vele és holnap utazom Pestre nagynénémhez.

— Az én receptem másképpen hangzik. Először meg kell kísérteni, vajlon nem lehetne e féltékenységet tenni, s csak azután, ha ez nem használna, kell az erősebb szerhez nyulni.

— Ettől a gyógyszerőtől kissé félek, nem mintha nem bíznám magamban, hanem bizalmasabb udvarlók tolokodása igen borzasztó és sokszor végig érti a női méltóságot.

— Itt is vannak kivételek A nőnek szellemi fölényei még a legbizakodottabb vakmerőségnek is határt szabnak, és vannak férfiak, kik nem mindig az érzelmi győzelmet hajhászzák, midőn a rokonszenv látszata fegyvert nyujt kezükbe.

Belényessyné tükéletesen igaza volt, midőn barátjáról azt mondá nevének, hogy az nemcsak orvos, hanem világi is.

Rözsági Antal.

(Vége köv.)

sítási díj legalább is 20 százalékkal lesz alacsonyabb a mainál; 2-szor, hogy a díj a szövetség 12 évi tartama alatt emeltetni nem fog és 3-szor, hogy az egy évi díjban nyujtott kezesség felül netalán előforduló veszteségeket az első magyar általános biztosító társaság fogja viselni. A kifogások nagy része tehát elesik és tényleg a szövetezet ügye országiszerte nagy támogatásban részesül.

A kérdés már most az, hogy elég van e téve a jégbiztosítási terv szükséges és elődázhatlan reformjának és képes lesz e az első magyar általános biztosító társaság terve megszüntetni mindazon misériákat, melyekben a jégbiztosítás szenved és a melyek nagy részben okai azon roppant veszteségeknek, melyeket a jégbiztosítás az azzal foglalkozó társaságoknak okoz?

Közudomásu, hogy minden biztosítási ágban történék visszaélések. Az ember azt gondolná, hogy a jégbiztosításban ki van zárva a visszaelés lehetősége legalább annyiban, hogy jeget nem lehet csinálni. De akad elég ember, ki még a jégbiztosítás mesterségét is érti. Csak erős záporosó érte legyen veté- is és jelent 30—40 százaléknyi kárt. Erje vetéseit valami kis jégeső, mely abban semmi néven nevezendő kárt sem okozott s b-küldi az 50—60 százalékos jégbiztosítást. A biztosító intézet kénytelen emberét a helyszínére kiküldeni, s jó, ha az efféle al- és valótlan bejelentések az intézetnek csak a kárfelelőti költészekbe kerülnek, csak ezeket adja ki hasztalanul. Számos esetben a becslő különböző pressiók alatt kénytelen lesz legalább 1—2 százalékok, esetleg többet is liquidálni, legalább annyit, mennyit a díjak tesznek. Ezek az u. n. díjfalók, kiknek van annyi lelke, hogy egy idényben 3—4-szer is jelentenek kárt, míg csak magoknak legalább is a díjat kiserfolták. A díjfalók e csoportjához szegődnek a verseny érdekei s azok a jó felek, kik azokat ki tudják használni. A feleket elcsodgetni és megtartani kell. A kár színhelyére megérkezik a versenyintézet kiküldöttje, s külföldön ha társasága ott helyütt csak nagyon csekély mérvben van érdekelve, a kárbecslést már nemcsak méltányosan, hanem nobilisan is ejti meg. Az utána érkező kiküldött kényserhelyzetben van. Ha nem ugy becsüli fel a károkat, mint az ő előtte ott járt kárbecslő, kiteszi magát a felek rágalmaszainak, pörkedésének, koczkatatjára, hogy a felek az általa képviselt intézettel nemcsak jég-, hanem tüzbiztosításokkal is átpártolnak a másik intézethez. Mit tegyen, jobb meggyőződése ellenére is kénytelen a ténylegesnél is nagyobb károkat liquidálni.

Az efféle versenyekre azután nem egy-két, hanem néha három, négy, sőt még több százalék is rámejj. — De korántse higgyük, hogy csak némely becslő quafikáhatlan eljárása kényszeríti az intézeteket a ténylegesnél nagyobb károkat fizetésére. Ezekre mennek azok az összegek, melyeket a liquidatorok jobb meggyőződésük ellenére kénytelenek egy-némely mások félnék a jó barátság érdekében fizetni, csak hogy az ügy választott bíróság e ne kerüljön, mely a mellett, hogy kétséges, a liquidatornak nagyon is drága idejét a legszorgalmasabb munkaidőben rabolja el, de a felet, s ez a fő, is elidegeníti.

Ezekben és effélekben jelenek a jégbiztosítás főbajai, melyeknek elhárítása nemcsak a társaságokna, hanem főleg a biztosító közönségnek áll érdekében, mert e visszaélések alatt nemcsak a társaságok szenvednek, hanem azoknak árát a biztosító közönség is megfizeti a nagyobb díjakban. A nagyobb díjak természetes folyamánya, hogy ezt a biztosítást nem karolja fel a közönség abban a mérvben, melyben azt érdekei követelik.

Mondják, hogy a részvénytársaság és a biztosítottak köz integy a dolog természetében rejlt ellentét forog fen, az egyik a másik kárával akarna gazdagodni, míg a szövetezetekben érdekegység uralkodik, a mennyiben a szövetezetek által szenvedett kárt az összes szövetezett tagok egyaránt érzik, s ennek folyamánaként hangzartartják a szövetezetek fölénységét a részvénytársaságok felett s vitatják, hogy a szövetezetekben ki vannak zárva a visszaélések s a kárbecslések sokkal simábban folynak le. Mi nem igen akarjuk ennek az állításnak a igazságát elhinni. Nem igen bízunk abban az állítólagos érdekegységben a szövetezeti tagok közt. A szövetezettel szemben a felek ép ugy viselik magukat mint a részvénytársaságokkal szemben, ha csak szigorú szabályok és erélyes eljárás nem szabnak határt a visszaéléseknek. Az első magyar általános biztosító társaság által tervezett szövetségben a szövetezeti elv nem is jut kifejezésre, miután tényleg az alapító és vezénylő intézet a biztosító, nem pedig a szövetség, mely tehát az ügyek helyes kezelésébsn csak annyiban van érdekelve, hogy a szavatoit egyévi pótdíjjal ne terheltessek. A mondottak után nem bízhatunk abban, hogy az első magyar általános biztosító társaság már annak folytán, hogy a szövetezeti elvet szolgáltatába szegődte, elejét is vette a visszaéléseknek, Igaz, hogy a visszaéléseknek némi korlátot szabott abban, hogy a választott bizottság elnökét maga nevezi ki, s ennek folytán könnyebben és biztosabban koczkatathatja meg a választott bíróság alakítását azért is, mert a fél így is, úgy is tizenkét évre kötve van. De viszont nem szabad arról sem megfeledkeznünk, hogy a fél jégbiztosításával, de nem tüzbiztosításával van kötve.

A jégbiztosításoknál oly nagy szerepet játszó versenyérdekek tehát nem szünek meg teljesen, sőt a könnyelmű becslésekre még inger is van adva azon bár korlátozt szavatosságban, melylyel a felek a vezénylő intézet irányában le vannak kötve. — Hozzá járul az a szintén elvita t h a t a l a n tény, hogy a szövetezeti terv arra van alapítva, miképp a jégbiztosítás veszteségeit a terjedt tüzbiztosítási üzlet névileg biztosabb nyereségei kárpótolják s e szerint a szövetezetet versenyesszüknek kell tekintetünk a többi biztosítási ágak terjesztésére.

Tarunk tőle, hogy a jégbiztosítási üzletben a visszaélések nem hogy hanyatlani, hanem inkább emelkedni fognak. A versenyintézetek tüzbiztosítási üzletük érdekében valószínűleg tetemesen le fogják szállítani jégbiztosítási díjaikat, leszállítják azokat oly arányban, hogy előnyösebb lesz a náluk való biztosítás mint a szövetségé s a mellett valószínű az is, hogy a kárbecslésekben emberek már nem csak méltányosan, hanem túlzott előzékenységgel is fognak eljárni. csak hogy megmutassák a szövetség tagjainak mily helytelenül osekledtek, midőn a szövetségbe beléptek. Ez a versenyegés csak terjesztani fogja a biztosító felek demoralizációját, csak fokozni fogja a jégbizlet bajait és veszélyességét.

Az első magyar általános biztosító társaság a jégbiztosítási reformnak talán hasznos szolgálatot tett, de kétségtelen s nagy szolgálatot az ügynek akkor tett volna, ha eszméjét egészen foganostja, ha a jégbiztosítást azzá alakítja, a minek tulajdonképen lennie kellene, vagyis abban érvényre jut-tja a tükbiztosítás elvét s a mellett szigorú szabályokat alkot mindennemű és rendű visszaelés ellen. Nagy összegeket nyelnek el a csekély károkat, melyek tulajdonképp csak a jövedelmet kisebitik, de nem nem támadják meg a gazda tőkét. Ezeket az apró-cseprő károkat, ki kellett volna zárnia a megtérítésből. Nem kellett volna ez irányban oly megszire mennie, mint azt tette vala egy, az egész német birodalomra kiterjedő szövetezeti terv, mely a termés 25 százalékat ért jégbiztosítást a kárterítésből kizárta, hanem legalább is kizárni kellett volna az 5, esetleg 10 százalékos üzkkárokat. Ki kellett volna mondani, hogy az, ki ösztértermésben 5, esetleg 10 százaléknál kevesebb kárt szenvedett, kárterítésre igényt nem tarthat. Ezzel a díjfalnak eleje volna véve, s pedig a nélküli, hogy ennek folytán a nemzet gazdasága valamely kárt szenvedett volna. Másod sorban súlyos büntetésekkel kellett volna szabni az alaptalan kárjelentőkre. Nemcsak hogy ezek kötelesek volnának az összes fölvetélt költéseket megtéríteni, hanem még a mellett bíróság tartoznak fizetni évi díjuk 3—4-szeres összegét s a mellett kizárhatók volnának a szövetség kebeléből, sőt az intézet köteletségévé tétethetnek, hogy az ily kizárt tagok az évi jelentésekben névszerint külföldön megemlitse. Ha ezt teszi vala, hasznos reform hozott volna be a jégbiztosítási üzletbe, mert az egészségesebbé tette volna, s azt egészségesebbé tette, beválthatna volna a fokozatos díjleszállításra vonatkozólag tett ígretét s ezzel egyszerűságra a jégbiztosításnak nagyobb elterjedést szerethetett volna s tette volna hasznossá és üdvössé az általános jólét fejlődésére.

Mi valóban nem merrének a fölött véleményt koczkatatni, hogy a versenytársaságok nem tennék-e okosabban és érdekeiknek megfelelőbben, ha a helyett, hogy a sikamlós versenyeg terére lépnek, az itt javasolt reformokat fogadnák el, ennek megfelelőleg alkotnák át jégbiztosítási föltételeiket, azokat szigorúan és lelkiismeretesen is foganaostitánák. Ezt téve, azt hiszik, bizonyított szolgálatnának a mellett is, hogy a jégbiztosítás egészségessé tételé érdekében szükségtelen szövetezeti alkotásokhoz folyamodni.

Napi hírek.

— Eljegyzés Kovács Ákos debreczeni földbírtokos a napokban jegyezte el Stern Jakab kabai földbírtokos, s nagyváradi lakos leányát, Irma kisasszonyt.

— A nyiregyháza-mátészalkai vasut építését ez évi október elején kezdik meg. Az engedélyezési tárgyalást e hó 20-án tartották.

— Vasuti szerencsétlenség a gárgyár mellett. Negy szerencsétlenség történt tegnap este kevéssel 8 óra után a m. kir. államvasutak pályaudvarának keleti végénél, a nagyváradi országot átjárójánál. Kókas Mihály vapszamos és neje, Kiss Lajos szobafestő segéd Marton Imre taljagással Daracs-kérelől jöttek hazafelé, hol a járásbírósg előtt voltak tanukihallgatásan. Mikor a gárgyár mellett lévő sorompóhoz értek egy vonat összedállított mozdony épon akkor zakatolt ott el az észak keleti vasut vágányán. A korlát nem volt elzárva. A váltóór — állítás szerint — erős, érthető hangon előre figyelmeztette a vonat mozdony elhalad. De ezek nem akartak várni s a szó teljes értelmébe elébe mentek a mozdonynak, melyet a vezető nem tudott azonnal megállítani. A mozdony földöntött az egyfogatu taligát s már a másik pillanatban iszonyu, szivrázó jelenet következett.

Kiss Lajos és Kókas mozdonytól, mely ököpésnyire vérükben felelt a ló is. Kókas Mihály Kiss Lajosnak pedig a lábáról a pata levolt súlyos sérülés volt a veszte tört egészen, illetve a vágányon ésa Mihályné szerencsés midőn látta, hogy Mávári, hanem vakmerő hirtelen leugrott a talhorzolásnál nagyobb Marton Imre néma volt a síré volt már akkor

ez első kábultságból eszékbe jutott, hogy negyedik ember is volt. Körül nézik a szerencsétlaltalant két lépésnyi távol n egy csol tejet és tűzszétnék darabjai voltak, behat felé szakított vasuti rendőr állomás köldött s csakhamar néu Ujházi Károly kevasuti orvos és Beer tány. — A darabokra megesonkított szerencsés házba szállították. —

— A szatmári vonórakor volt megérkezésküldötték, hogy míg a nem lesz, nem jöhet be mozdonynak ugyanis a tényleg a szerencsétlen állau. A szatmári vonamellet, nyit vonaloórág; minél fogva a E vonat jó negyedőrai Képzeltetni a szatmárfelmerült kombinációtán nem bírtak tudomféle szerencsétlenség nem mélaszthatjuk ezen sorompóvaló égett. Itt rendkívül élés a vonatok összeállít napjában többször is tde ilyenkor a korlát bajor, mely még többzőja is lehet, segíteni donyokat nem kellene ha ezt nem lehet elkevigyázatot eszközölni volna az átjárót kieb

— Hajduvármegyei közgyűlés másdéitónkat még a kövki: Léve! Marton — főn indítvánat tevén a nak a vármegye egész jesztése iránt, a közgés alapján megbizata, szerű és kimerítő jküldendő bizottsági né Altaluk a tegnapi gyttattak és a közgyűlésbizottságba, mely a d tartozik javaslatát betelnök, H. Böszörménygármester, U. Szabó M. biz. tagok. H. Nánásrmester, Ujvári Béla b. Czeglédy Lajos polgár biz. tag. Dorogról K. mester, Farkas Pál bi. házy Endre polg. me. biz. tag. Nádudvari já. van főszolgabíró, Lipo István, Horváth Kálm. rosi járásbíró. Ferenczy daházy Gyula, Sinay biz. tagok, továbbá mérnök, Oláh Károly s o n közgés költés 3143 frt 20 kr. bevete kiadásal s így 3295 jóváhagyatik. Hasonl. következő közgésök, ilvetési: K a b a é 13. dőséggel és 11650 frt 1623 frt 35 kr. marad. m é n y városé 54973 50821 frt 69 kr. bevete 62 kr. hiánylattal. K. földadót után 4 száza után 6 százalék, össz. S z o b o s z l ó városadással, 26458 frt 66 4362 frt 59 kr. hiányl. földadót után 41 száza után 63 százalék póta N á d u d v a r é 146 6957 frt 15 kr. bevete kr. hiánylattal. Kivete százalék, egyéb adóna

NEM KELL TÖBBÉ IRTÓZNI

a nagymosás kellemetlenségeitől, mert az eddigieket minden tekintetben fölülmuló legújabb szabadalmazott és a welszi kállitáson a legmagasabb díjjal kitüntetett

mosó- és facsaró-gépeink

segélyvel egy személy egy nagyobb háztartás fehérneműjét néhány óra alatt megerőltetés nélkül HÓFEHÉRRE moshatja.

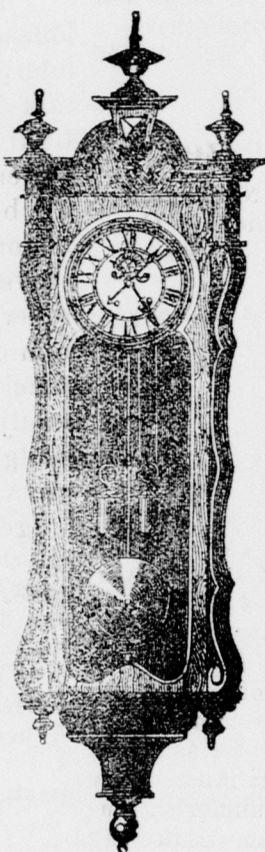
Főelőnyök: Rendkívüli kímélése a fehérneműnek, szappan, munkaerő, fűtőanyag és időnek 75% megtakarítása. Egyszeresmind ajánljuk legújabb vas mángorló-gépeinket rendkívüli csinos kiállításban, igen jutányos árak mellett. Abras árjegyzékek bővebb leirással ingyen.

SCHLEINZ KAROLY és TARSAI
magyarországi vezérképviselők, Budapest stről, VIII. ker. stáció-utca 47. szám.

Legnagyobb raktár órák és ékszerekben Löfkovits Arthur és Társa

Órák és ékszerésznél
Debreczen Főpiacz. A főposta tözsomszédságában.
Folyton dús választékban kaphatók:

teljebb	teljebb
8	20
12	18
15	25
16	2
20	3
8	5
10	12
30	8
40	21
15	2
24	3
24	4
28	2
40	4
45	12
80	30
90	1
115	3
14	2
18	14
16	25
22	20
35	30
3	5
5	10
2	3
3	

Ezüstneműek dús választéka.

Sl.
410. szám.

ÁRJEGYZÉK.

az „ISTVAN“ gőzmalom

készítményeinek

— készpénz fizetés mellett. —

Árak ausztriai értékben

költségmentesen

KÖTELEZETTSÉG MELKÜL, DEBRECZENBEN

ingyen zsákkal.

100 kil	17.80
AB. Asztali dara nagyszemű	16.80
C. Szinte középszerű	17.20
O. Királyliszt	16.80
1. Lángliszt	16.20
2. Montliszt	16.20

100 kil	15.60
15.20	14.80
14.20	13.80
13.20	12.80
12.80	9.40
12.40	7.60
12.00	4.60
11.60	4.40
11.20	9.40
10.80	7.60
10.40	4.60
10.00	4.40
9.60	9.40
9.20	7.60
8.80	4.60
8.40	4.40
8.00	9.40
7.60	7.60
7.20	4.60
6.80	4.40
6.40	9.40
6.00	7.60
5.60	4.60
5.20	4.40
4.80	9.40
4.40	7.60
4.00	4.60
3.60	4.40
3.20	9.40
2.80	7.60
2.40	4.60
2.00	4.40
1.60	9.40
1.20	7.60
0.80	4.60
0.40	4.40

DARA és LISZT.

25 kilós zacskókban

100 kilogramm zacskóval együtt

60 krjával drágább.

Debreczen, 1886. Augusztus 25.

Kisebb vételeknél 60 krral drágább

Új kályha raktár.

Van szerencsém tisztelettel jelenteni, hogy

MAYER KAROLY FIAI urak

az osztrák magyar birodalomban, kitűnő esin és páratlan jószágáról általános ismert

Blanskoi cserép kályha gyárából.

helyben, Battyhányi-utca 2552-dik számú házamból, egy teljes választéku és minden igényeknek megfelelő

KÁLYHA RAKTÁR

rendeztem be; — ajánlom tehát

PORCELÁN FEHÉR, BARNÁ ÉS ZÖLD MAJOLIKA.

bel- és kívülről fűthető kályhainat,

a legkedveltebb

Swéd, Kachel Pilaster és Ó-Német formákban

a legjutányosabb áron

Szepessy Antal.

Eladás: a városház alatti üzletemben, hol is a minták megtekinthetők.

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
gazdagon felszerelt

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN SZECZHENYI UTCZA SIMON-ház

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors, díszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos ivék hivatalos nyomtatványok

MINDEN ALAKBAN

ÜGYVEDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK

falragaszok, körlevelek, gyászjelentések, levélfejek és levélborítékok.

báli meghívók, névjegyek füzetek és könyvek

a legjutányosabb áron állittatnak ki

VIDÉKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Szerkesztőség és

Széchenyi-utca SIMON

kereskedésével

HIRDETME

előzetési pénzek és a kis
valamint a lap szell
minden közlemény

Bérmertelen levelek es
fogadattal

XIII. évf

A szerződés

A képviselőhá
zési tárgyalásokat
napirenden: az Au
és kereskedelmi
újabb tíz évre.

Es a közfigye
e tárgyra irányulv
rajtunk a hagyom
utóize; közönyöse
dasági kérdések ir
az ily themákkal,
azokhoz. A Jan-zk
kal inkább elfog
soulithatlanul jobb
zálni, mint nélyreha
Politikai téren kevés
bérokot aratni (mi
szerették a hivalkó
komoly tanulmány
tosan kelthetünk fe

Még a képvise
is csak ritkán és fut
e kérdéssel. Pedig
volna foglalkozniok
intézendő ügyek ké
fontosabb. Így az
bizonyos fásultság
elő s az osztrákok
ha e körülményt fe
léseiket naponként
nem már csak azért
hatalm s közvélemé
hogy a kormány és
sebb hadállást nye
támadó követeléseiv

Nagyon csaló
az ország hallgatásá
dat kifejezésének v
ugyis előreláthatólag
tatik fenn: hiábava
Hiszen ott van az e
kültgy; föltehető-e,
remélte, hogy a tí
mindjárt megteremt
nemzeti hadsereget?
pezsgésbe hozta az

A „Debreczeni E

Liza r

Tegnap kísérték
reczen város egyik ós
Erzsébet kisasszonyt,
nek legnagyobb része
hogy szolgálatot teljes
irányában, midőn a teg
lentés mellett a tudomá
közlésével az elhunytó
emlékezünk.

A megboldogultat
Liza néni czimmet neve
Horvát kisasszonynak
néh. Horvát József ur
goronője volt.

Horvát József ur s
lenen gazdatiszt a Kom
sőbb öregesége Dabrec
gát nyugalomba, bekölt
jével és két kis leánya
közül Anna férjhez men
József nagykereskedőh
Konstantia pedig itt D
károly neje lett; az ő
ki sok főuri háznál volt
Kodónő — megnyitotta
nőnövelődét, ugyanazon
szobában, melyből temet

De voltak neki ros
József ur és neje a hat
tak, elhaltak leányai is
néni ugy maradt az un
rég i rege a mul
ősi házat fentartotta, s
néni másfél évtizeden k
kőkkel az ajtó csapoda
gyás s más rendtelenség